

Kraszna

2001. MÁJUS V. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

KULTURÁLIS KIADVÁNY

Gárdonyi Géza:

Mikor a gyermek

Mikor a gyermek gögicsél,
az Isten-tudja, mit beszél!
Csak mosolyog és integet...
Mit gondol? Mit mond? Mit nevet?

S mint virággal az esti szél,
az anyja vissza úgy beszél,
oly lágyan és oly édesen...
De őt sem érti senkisésem.

Hogy mit beszélnek oly sokat,
apának tudni nem szabad:
Az égi nyelv ez. Mély titok.
Nem értik, csak az angyalok.

Virág- és gondolatcsokor

Anyák Napját ünneplünk kicsik és nagyok, ünnepeljük az életadót a magunk gyermekien egyszerű módján. A gyerekek verssel, virágcsokorral köszöntik a szeretett anyukákat, mi, felnőttek a versek sugallta gondolatok szárnyán küldjük közelben vagy távolban élő édesanyáinknak legőszintébb jókívánásainkat. Gondo-latban nesztelenül melléhúzódba simogatjuk meg öszülő fürtjeit a legjobb, legnagyobb, legnagyszerűbb Édes-anyának.

O. M.

Berzsenyi Dániel, a niklai remete (1776-1836)

„Újabb szeszélyt hoz minden percenet,
Itt a mosolygás sírással vegyül,
Itt minden édes mérget rejt magába

S gigászi harcot minden nyugalom“ – írja Berzsenyi **Barátnémhoz** című költeményében. Szomorúság, végtelen magány és kételkedés gyöttrődő hangja ez, mely kihat egész életére, írói pályájára. Igaza van Német Lászlónak, hogy Berzsenyi el volt temetve – életében a falujában, holta után az ország közonyében. Pedig a magyar ódaköltészet legnagyobb mestere ő...

1776. május 7-én született Egyházashetyén (Vas megye) gazdag lutheránus, középnemesi családban. Apja, Berzsenyi Lajos birtokán gazdálkodó, őseinek dicső tetteire büszke nemesember a hagyományok tiszteletére, a birtok állandó gyarapítására neveli egyetlen gyermekét. Határozott és szigorú elvei voltak: az „erőtlen és beteges“ fiút nem kell korai szellemi munkával (tanulással) gyötörni, előbb erősödjék meg a falusi, a „legtermészetesebb szabad élet“ által. Ennek az elvnek köszönhetette Berzsenyi későbbi, másokat is mehökkentő fizikai erejét. Viszont ennek „köszönhető“ az is, hogy a gimnáziumba csak későn küldik. 1790-ben kerül a soproni evangélikus líceumba, de az iskolai szűk kerettel, az idegen rendszerrel, a szokatlan fegyelemmel sosem tudott megbarátkozni. A francia forradalom hírére ott is hagyja a tanintézetet egy évre, majd 1795 nyarán végleg hazamegy gazdálkodni.

Am a gimnázium éveit mégsem töltötte hiába: megtanult latinul, németül s féltedre benne a magyar irodalom iránti érdeklődés is.

Hazatértekor édesanyja, Thulman Rozália halálhíre fogadja. Apja nem tűri fia költői ténykedéseit. „... én ötet nem vádolom, sőt azt vallom, hogy ő tanult, okos és igen jó ember, s mindenben hibája az volt, hogy engem nem ismert, és az én szilajságomat nem mérsékelni, hanem zabolázni akarta“ – írja később apjáról Kazinczy. De a konfliktus elkerülhetetlen. 1799-ben feleségül veszi a 14 éves Dukai Takács Zsuzsannát és Sömjénbe költözik. Birtokán gazdálkodik, de éjszakai nagy részét a költészetnek szenteli. Visszahúzódo természetével sokáig nehéz kitörnie, s talán nem is akar kitörni ebből a szellemi magányból, mígnem Kis János, korának ismert költője felfedezi a titokban verselő Berzsenyit. Rábírja, hogy versei közül néhányat Kazinczyval közöltesse. A nagy mester rajongó válaszában így ír: „Íme, midőn azon kesergem, hogy az a szent tűz, mely már csak kevesek szívében tápláltatik, közelít elalvás felé, egy dicső lángot látok fellobbanni véletlenül...“

De a „dicső láng“ egyelőre keveseknek világít: Berzsenyi továbbra is magányát, a vidéki nemesi élet idillikus nyugalmát dicsőíti:

„Van kies szőlőm, van arany kalással
Bizatató földem: szeretett szabadság
Lakja hajlékom. Kegyes istenimtől
Kérjek-e többet?“ (Osztályrészem)

Csiszár Júlia

(folytatás a 3. oldalon)

Szemtől szemben az orvossal

„Tudományos vitatkozásoknál nem a személy, nem a tekintély, hanem egyedül az igazság bírhat döntő erővel“

– **Deák Ferenc**

Április 20-21-én zajlott Zilahon az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvostudományi és Gyógyszerészeti Szakosztályának XI. ülészsaka. A gyökerek az 1876-os évig vezetnek vissza. Több évtizedes szünet után – az 1989-es fordulatnak köszönhetően – folytatódhattak az EME orvosi szakosztályának évi ülései. Több mint 350 orvos és gyógyszerész

vett részt a rendezvényen, és a 170 szakdolgozat 85%-a bemutatásra is került. A rendezvény az utóbbi évtized egyik legszelebbkörű szakrendezvénye, ahova nemcsak a hazai és a magyarországi egyetemek tanárai jöhettek el, hanem németországi és amerikai előadók is voltak jelen.

Az ünnepélyes megnyitó a Szakszervezetek Művelődési Házában volt, majd öt szekcióüléssel folyt a szakdolgozatok bemutatása, amelyek felölelték az orvostudomány és a gyógyszerészet szinte minden területét. Orvostovábbképzés szempontjából sokat nyerhettünk mi, orvosok, hiszen a különböző területek új vizsgálati, illetve kezelési módszereiről szerezhettünk tudomást.

A szabadidő program is gazdag és színes volt: szilágysági képzőművészeti tárlat megtekintése, orgona hangverseny, állófogadás a Meszes vendéglőben, kirándulás Somlyóra és Zsibóra a Wesselényi kastélyhoz, búcsúvacsora a Rómaiak Pihenőhelye vendéglőben.

Az ülészsak záróünnepsége a Szilágysomlyói Agráripári Iskolaközpont dísztermében zajlott, ahol a dolgozatokat díjazták és átadták a Pápai Páriz Ferenc díjat.

A rendezvény főszervezője dr. Széman Péter volt, akit orvoskollégák segítettek szervezőmunkájában. A rendezvényt a marosvásárhelyi Armedica cégen kívül leginkább a megyében működő vállalkozók segítették.

Mint a szervező csapat tagja ezúton mondok köszönetet a krasznai vállalkozóknak, akik jelentősek voltak mind számban, mind a támogatás minőségét illetően, büszke voltam rájuk: S.C. SOLO IMPEX S.R.L., BENCE & ROLAND IMPEX S.R.L., S.C. AUTO NEVI IMPEX S.R.L., S.C. PETUNIA TRANS S.R.L., S.C. CRISTANDY, A.F. VINCZE, S.C. *TEFANEL COMP. S.R.L. Külön köszönet jár az A.F. KIRÁLY és a REMEDIUM gyógyszertár támogatásáért, akiktől ezúton kérünk elnézést azért, hogy a műsorfűzet szponzorlistájáról lemaradtak – nem az én hibámból. Semmi és senki nem tökéletes, így kisebb hibák becsúszhatnak, ezért sokszorosán elnézést kérünk az A.F. KIRÁLY és a REMEDIUM gyógyszertár tulajdonosaitól.

Orvosok és gyógyszerészek tapasztalatcseréje szakmai kérdéseken túl kellemes találkozásokat tett lehetővé rég látott professzorainkkal, kollégákkal, volt évfolyamtársakkal. A 2002-es találkozás reményében váltunk el, melyre Marosvásárhelyen fog sor kerülni.

Dr. Topai Zsuzsa

Az Árpád-házi királyok

I. Béla

(1060-1063)

Árpád-házi Béla 1015-1020 közötti időben született Magyarországon Vazul harmadik fiaként. Apja megvakíttatása után először Csehországban, majd a lengyel udvarban talált menedéket. II. Mjeszko lengyel fejedelem lányával kötött házasságából született gyermekei közül Géza és László magyar királyok lettek.

Bátyja, I. András hívására, akitől megkapta az ország egyharmad részét, a dukátust (hercegséget) 1050 körül hazatért. 1059 körül I. András (ellentétben korábbi ígéretével) fiát, Salamont királlyá koronáztatta és Bélát, akinek megígérte a trón öröklését, választás elé állította: a koronára vagy a kardra (azaz a hercegségre) tart-e igényt? Bár Béla András jelenlétében az utóbbi mellett döntött (egy jóakarója figyelmeztette, ha a koronát választja, megölik a karddal), Lengyelországba menekült, hogy előkészítse a trón megszerzését. Lengyel csapatokkal a Tisza vidékére nyomult,

és sikerrel harcolt bátyja ellen. I. András halála után 1060. december 6-án lépett trónra, miközben Salamon, a „hivatalos“ trónörökös német földön húzta meg magát.

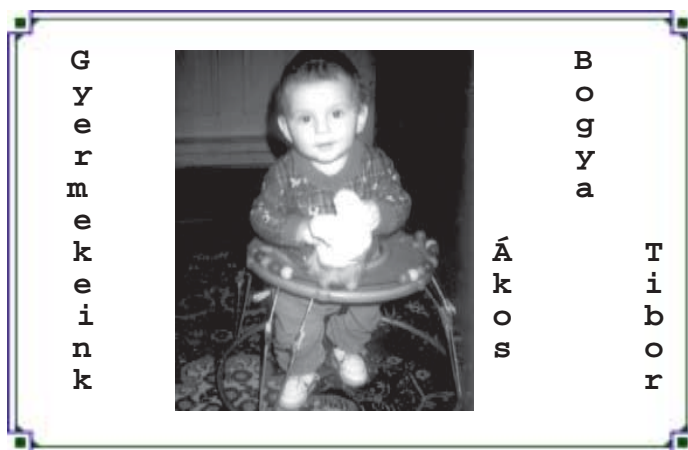

1061 tavaszán Béla országos gyűlést hirdetett Székesfehérvárra, hogy a nép kívánságait meghallgassa. Váratlanul azonban hatalmas tömeg gyűlt össze, amely az 1046-os pogánylázadás vezetőjének, Vatának a fia, János irányításával a keresztény papok

megölését és az ősi pogány szokások visszaállítását követelte. Béla kíméletlenül leverte a pogány mozgalmat.

Rövid uralkodása alatt számos olyan intézkedést tett, amely növelte népszerűségét: jó pénzt veretett, csökkentette az adókat. Közben mindent megtett egy Salamon érdekében esedékes német támadás elhárításáért. Mindhiába: 1063 nyarának végén a német sereg megindult Magyarország ellen. Béla jelentős haderőt gyűjtött, de hadi készülődés közben a dömösi királyi kúriában Bélára rádölt a fatrónus. Súlyosan megsebesült, de még így is az ország védelmére vonult seregével. A Rábca közelében, a Kőrös-pataknál a beteg király meghalt. Az általa alapított bencés monostorban, Szekszárdon temették el.

Vékás Melinda

Megrémítő „feltámadás“

Kraszán esett meg, amit az alábbiakban elmondok egy szem- és fültanú, a jelenleg Somlyón lakó Hortavel Margit elbeszélése alapján. Aki nem hisz nekem, keresse fel a nevezett személyt, Bács József egykori krasznai igazgató-tanár volt feleségét, aki 1944-1958 között előbb tanítónő, majd tanárnő volt Kraszán. A történet többi szereplője már nem tanúskodhat, legfeljebb azok az idősebbek, akik annakidején tudomást szereztek az esetről.

A negyvenes évek második felében Bács József és felesége a volt járásbíróság, a mai kórház mellett álló egykori óvoda lakásában lakott. Szép kertjük volt az óvoda telkén, vége a Képtető utcára nézett, zöldeket, virágokat természetek benne. De a kert végének egyik szélén – erre magam is emlékszem – három sírhant is volt, a háborúban elesett nem krasznai honvédek nyugodtak alatta. A sírok gondozottak voltak, magasan domborodtak ki közvetlen környezetükből, virágok díszlettek rajtuk. Nyári hőség idején igen kellemes napozó helyet kínáltak Bács Józsefnek, mert a magas sírhantok közt kényelmesen elnyújtózhatott egy szál fürdőnadrágban, kandi szemektől rejtetten.

Egy alkalommal már ebédre járt az idő, Margitka szólította férjét az asztalhoz. Az kezdett is feltápáskodni a hívó szóra, nyújtogatva kezét, lábát. Történetesen épp akkor talált arra menni és odanézni a közelben lakó román asszony, Dinga Ilonka, a faluban mindenkitől csak Virág Endreként emlegetett Pop Andrei felesége. S mit látott? Hogy egy meztelen ember nyújtogatja a sírok közt – mintegy a sírból kikelve – hosszú karjait. Tudva, hogy ott három honvéd van eltemetve, iszonyúan megrémült, s félelmében sikoltozni kezdett magyarul:

– Támadás, feltámadás, támadnak a halott honvédek!

Mitruly Miklós, Szilágyosmlyó

Berzsenyi Dániel

(folytatás az 1. oldalról)

1808-ban Niklára költöznek. Örömet leli vagyona gyarapításában, de a gazdag földesúr mégis elvonulva él a falu végén, egy rozoga kis házban, feleségével és gyermekeivel. Megveti a fényűzést és kertüli a társas életet. Anyagi függetlensége biztosítja, hogy minden szabad idejét és gondolatát a költészetnek szentelhesse.

„A fényűzés és bujálkodás

A nagy polgártestben lassú méreg:

De ily csekély népben, mint a magyar,

Nemcsak betegség az, hanem halál.“ – írja a **Kazinczy Ferenc**hez című költeményében. Lelkes levelezés folyik kettőjük között, egészen Kazinczy haláláig. A „mester“ felhívja a figyelmet a „niklai remetére“, akinek költészetében nemcsak „gyönyörű hajnallatot“ lát, de azt meg is akarja ismertetni, sőt szeretettni minden irodalomrajongóval. Berzsenyi költeményeinek első kiadása 1813-ban jelenik meg, de a dicséretektől, ünnepléstől, mellyel Pesten fogadják, a költő sajátos lelkületének mélyéből csak még kísértetiesebben bukkannak elő kételyei: saját tehetségében, művészi erejében, életcéljaiba vetett hite rendül meg még jobban.

Magányos lélek ő, de nem mogorva, mint sokan gondolták.

„Szívemnek ember és rokon lélek kell,

Kivel vegyítse érzeményeit;

Elmének elme, mely megértheti,

S melyben sugárit tükröztetheti.“ (**Vitkovics Mihályhoz**)

1815, a bécsi kongresszus utáni új világban elhallgat a költő. Elmondotta, amit elmondania feladata volt: „kifejezte korát“. Későbbi, alig 3-4 nagyobb alkotása már olyan korszakban íródik, amikor az általános elmaradottság, osztályának romlottsága sok gondolkodót kétségbe ejt. Gróf Mailáth Jánoshoz szól utolsó verse 1830-ban:

„Óh, énekeld őt, a diadal fiát!

kész művein kecsesülne nyelvünk,

Mely újra szülje a lerogyott magyart.“

1830-ban bevéleltetik a Magyar Tudományos Akadémiára, de nem költözik Pestre. 1836. február 24-én halt meg Niklán, fiai körében. Első nagy utóda, Vörösmarty így ír róla:

„Ég, föld lebegtek a dalok árjain

Feltűnt az élet s minden alakjai,

S a nagy jövőndő fátyolában

Rémületes temető világa.“ (**Berzsenyi emléke**)

Mondák, legendák, krónikák

Szent István rejteke

(Trencsényi népmonda)

A Racsza hegy méltóságteljesen emelkedik a környék fölé, bár nem túl magas, oldalait nem borítják komor, sötét fenyvesek, inkább csak lombhullató erdők terhet viseli békésen, még inkább dűsfüvű rétek, lankák ülik meg. Vadállatok sem igen élnek arrafelé, így aztán volt min csodálkozni az öreg Mártonnak, a birkapásztornak, hogy minden nap eltűnt egy bárány a nyájból. Figyelt, leselkedett, kutatott az öreg a tolvaj után, de mert semmire sem ment, előhívta a legügyesebb bojtárgyereket.

– Hallod-e, Györke! Erre vadállat, tolvaj sohasem jár, mégis mindennap eltűnik egy bárány. Járj utána, s vissza ne jöjj, míg elő nem keríted a garázdálkodót!

Jóra bírta a dolgot öreg Márton, a szemfüles Györke alighogy vigyázódni kezdett, észrevette, hogy az egyik fehér bárány – épp a kedvence – csak megszöki magát, s indul egyenesen fölfelé, árkon-bokron át, aztán eltűnik egy keskeny nyílásban.

A kisbojtár mindenütt a nyomában. A keskeny járat hirtelen kiszélesedett, hatalmas földalatti üregbe érkeztek. S halljatok csodát! Az üreg tele volt régi viseletű és fegyverzetű katonákkal, akik békésen aludtak lovaik hátán a nyeregben, – mindannyian deli, erős vitézek.

Györke költögetni kezdte őket, de egyik sem ébredt fel. Beljebb ment, s a terem közepén egy nagy asztal mellett megpillantotta Szent István királyunkat, akinek olyan hosszú szakálla nőtt a töméntelen sok idő alatt, hogy az asztalt körülérte.

– Ébredjen felséged, ébredjen felséges urunk, a nép szereti és várja szent királyát!

– Még nincs itt az ideje! – szólott István király, még várnom kell!

Györke hiába próbálkozott az ébresztgetéssel. Mit tehetett? Visszafordult, visszatért gazdájához. Szent királyunk pedig azóta is ott rejtőzködik a Racsza hegy gyomrában, várja, hogy mikor riaszthatja vitézeit szegény népe felszabadítására. Bizton visszatér, mint egykor Csaba királyfi a székelyek megsegítésére a csillagösvényen.

Elmesélte: Takács Felícia

Szent István megkoronázása

A muskátli (Pelargonium)

A muskátli a világ egyik legnépszerűbb szobanövénye, könnyű nevelni és szaporítani, sokáig virágzik, ernyős virágzata nagy és színpompás.

Fajai közül legnépszerűbb az egyszerű kerti muskátli. Szinte az egész nyári félévben virágzik. Ha napos ablakpárkányon neveljük, a földjét tartsuk kissé szárazon, mert a muskátli legnagyobb ellensége a túllöntözés.

Egyre közkedveltebb a borostyánlevelű muskátli (futómuskátli). Hosszú, hajlékony szárain, hosszú virágnyélen egész évben virágzat nyílik, ha napos helyre tesszük.

A muskátlira nézve is van néhány általános szabály. A bokrosodás érdekében vágjuk vissza a fiatal növényt. Amíg nem feltétlenül szükséges, ne ültessük át. Igényli a friss levegőt, a párasságot viszont nem. Az elnyílt virágokat távolítsuk el, és tavasszal vágjuk vissza (az angol muskátlit ősszel). Fagymentes, világos, hűvös helyen átteleltethető.

Tápanyagdús, humuszos talajt igényel.

Ha nincs elég hely a ládák, virágtartók téli elhelyezésére, akkor szeptember-októberben az idős töről a fiatal, virág nélküli hajtásokat éles késsel vágjuk le, és nedvesen tartott földben gyökerezteszük. A dugványokat tőzeg-homok keverékbe ültessük, és ablak között vagy hűvös, világos helyiségben teleltessük. Hely hiányában egy nagyobb cserépbe négy növényt is tehetünk, és tavasszal balkonládába szétültethetjük. Ha a palánták télen felkapaszkodnak, vágjuk vissza őket. A levágott hajtáscsúcsok dugványoknak felhasználhatók. A visszavágott növények sok oldalhajtást fejlesztenek. A kereskedelemben muskátli mag is kapható, felhasználási módja a tasakon megtalálható.

Előforduló rendellenességek:

- alsó levelek sárgulása. Ha a levelek kemények maradnak vagy hullámosak, de száraz szélűek, akkor vízhiány okozza. Ha a levelek fonnyadtak vagy rothadtak, akkor a túllöntözés az ok. Mindkettő levélhulláshoz vezethet.

- levélszél megpirosodása. Meleghiány az oka. Fagyponat alatti hőmérséklet esetén tegyük el az ablakból.

- a szártő megfeketedése. Botritiszes megbetegedés. Semmisítsük meg a beteg növényt, a többi ültessük fertőtlenített földbe, és ne öntözzük túl.

- nyurga hajtás, alsó levelek lehullása. Oka a túl kevés fény, a muskátli nem nő árnyékban.

- a leveleken átnedvesedett párás foltok. Ödémás betegség jele, amelyet a túlságosan párás levegő okoz. Nem fertőző, csak az öntözést kell mérsékelni.

- a levelek szürkepenészesek. Botritis, amelyet a sok nedvesség idéz elő. A beteg leveleket távolítsuk el, permetezzük Fundazol 50WP-vel, javítsunk a szellőzésen, és csökkentjük az öntözés mértékét.

Rovarkártevők: molytetű, levéltetű támadhatja meg. Olvasóink figyelmébe ajánljuk a virágüzletben vásárolható BIO-SECT nevű rovarölő spray-t, amelyet dísznövényeken megjelenő szívókártevők, levéltetvek, atkák, molytetvek és pajzstetvek kiirtására használhatunk a védendő növényfelületre való permetezéssel; továbbá szobanövényeink ideális fejlődése érdekében a különféle tápoldatokat és táprudacsákat ajánlhatjuk.

Major Erzsébet

A burgonya

A gyógyító élelmiszerek közé tartozik a burgonya is. Ehhez persze sokat és rendszeresen kell enni belőle. Sok benne a szénhidrát (cukor és keményítő formájában), a fehérje, ásványi anyagok: mész, vas, magnézium, nátrium, mangán, foszfor, kálium, vitaminok: A₁, B₁-, B₂-, B₆-, E-, különösen sok a C-vitamin.

Gyomorhurutra, fekélyre, gyomorgörcsre alkalmazzák. A gyomorsav túltengést megszünteti, rendbehozza a savháztartást. Centrifugában kipréselt burgonyalé napi rendszerességgel fogyasztva megszünteti a gyomorégést, a bélbetegségek ellenszere.

A népi gyógyászatban külsőleg is használják. A meghámozott krumpliból szeleteket vágunk, ezt tesszük a gyulladásra, kelésre, ütéstől feldagadt testrésze. Fagyott lábra, kézre főt krumplit reszelünk melegen s rákötjük. Égési sebre nyers reszelt krumplit kötünk azonnal.

Együnk elegendő burgonyát, mondja a természetgyógyász. Csökkentsük étrendünkben a lisztes ételeket, tésztafélét, ezek helyett fogyassunk burgonyát. Nem hizlal, ha nem eszünk mellé zsíros húsokat, utána pedig tésztát vagy fordítva, a sokféle hús és tészta mellé nem eszünk krumplit.

A zeller

Hormonokat, enzimeket, magnéziumot, káliumot, B-vitaminokat tartalmaz. Illóolaja antiszeptikus hatású. Elősegíti az altesti szervek vérellátását. Elmulasztja a hólyag-, vesemedence-, a petefészkek gyulladást. A krónikus vesegyulladás ellenszere.

Megakadályozza a vér túlsavasodását, ezáltal véd a köszvénytól, ízületi gyulladástól. Nyugtalanosságra, ideges kimerültségre, depresszióra ajánlott. Szívproblémákra és vérkeringési zavarokra, továbbá érlelmeszedésre, hallásgyengülésre hasznos.

Sárgarépa-, retek-, paradicsom-korszak után vagy közé iktassunk be legalább 10 napot, amikor rendszeresen eszünk zellert. NYERSEN ÉS SÓ NÉLKÜL!

Válogatta:

Kovács Márta

Célkeresztben:

Kövecses-kavicsos a mi házunk eleje

Még mindig jobb, mintha gidres-gödrös volna. Márpedig minden jóindulat ellenére – mert a pénz beszél, a kutya ugat – biz az gidres-gödrös. Megpróbálkoztak a gödrök betakarásával, sajnos kötőanyag híján az első eső kimosta a homokos kavicsot, ami mára közepesen híg latyak lett. Mindez nagy öröme néhány érdemdús autóvezetőnek, aki sportot csinál belőle, hogy lehet a riadt járókelőt, bárhogy is igyekszik az úttest szélére húzódni – nem lévén gyalogosok számára járda – minél jobban kidekorálni a latyakkal. Ha az ember ilyent fog ki, nincs irgalom: hazaérve mindenestől beülhet a mosógépbe.

Hiába lapultam én is amennyire csak lehetett a kerítéshez. Szerencsémre kevés volt a sár az útnak azon a szakaszán, így csak térdtől lefelé dekoráltattam ki.

A volánnál egy volt tanítványom ült.

Másképpen is történt. A kocsi sátoraljnyi utas, egyrakáson nők és gyermekek. Már láttam szomorú sorsomat. A vezető lelassított és kikerült.

A volánnál roma vezető ült.

Takács Felícia

ifi oldal

Ifjúsági vezetőképző

Isten kegyelméből 2001. március 23-25. között a krasznai baptista gyülekezet otthont adott a ROMABISZ (Romániai Magyar Baptista Ifjúsági Szövetség) által szervezett ifjúsági vezetőképző konferenciának, amely péntek este 18,00 órakor kezdődött és vasárnap délben fejeződött be. A konferencián a romániai (erdélyi) baptista gyülekezetek körülbelül 120 vezetője és azok közvetlen munkatársai vettek részt.

A péntek esti alkalom a közösségformálásra adott lehetőséget, majd Borzási Pál helyi lelkipásztor igehirdetésében a szolgáló szeretet útjáról beszélt.

Szombaton Rabatin Gábor, a magyarországi Dunamiszt alapítvány egyik vezetője tartott két előadást. A délelőtti előadás fő témája: „Miként működik a tanítványozás a gyakorlatban?” – a személyes életünkben és az ifjúságban; a délutáni előadás központi témája pedig a párválasztás volt. Eztán került sor az országos ifjúsági munka megbeszélésére.

Vasárnap délelőtt a helyi gyülekezettel lehettek együtt a konferencián résztvevő ifjak. Ez az alkalom áhítattal kezdődött, majd a fiataloknak nyílt lehetőségük a szolgálatra. Költemények, biznyságtevések hangzottak el, ezek között a küldöttekből összeállított ifjúsági kórus és a helyi vegyes kar felváltva dicsőítette az Urat énekekkel. Az ígét Szűcs Sándor – a ROMABISZ elnöke (korábban a krasznai gyülekezet ügyvezető lelkipásztora volt) – hirdette. Az igehirdetésben felhívta a figyelmet a Sátán többféle támadásaira és kihangsúlyozta, hogy a győzelemhez szükség van egységre, bátorságra, engedelmessegre Isten iránt.

Az Úr áldja meg az elhangzott igei tanácsokat, hogy a megfelelő időben a gyakorlatba ültetve szolgálja Isten dicsőségét.

Szabó András

Az új táncstílusokról I.

A hipp-hopp

A hipp-hopp stílussal sok sport talál, például a kosárlabda, streetball stb. Ez a stílus a fiatalság körében terjedt el. Sok hódolója van, sok mozgástípusa ismeretes, s annak ellenére, hogy egyesek károsak az emberi fizikumra, sokan táncolják, néha ennek élnek az életüket. Ez a tánc elismert, mint hivatás is, hivatásos breakerek táncolják. Ez a stílus a XXI. századra közismertté vált, sok témáját ismerik és újabbakat találnak ki. Egy pár ismertebb mozgás:

- skorpió: egyik kéz a has alatt, a másikkal forgatjuk magunkat; befejezése: mindkét láb görbítve, egyik a térd alatt.

- helikopter: szétvetett és nyújtott lábakkal kell végeznünk, a hátról a hasra kell fordulnunk, amennyiben lehet, gyorsan.

- stepp the flouws: ez a fekvőtámasz kezdőpozíciójából indul, forgás a kéz körül, és felváltva előrelökni a két lábat.

- hernyó: hullámzó mozgás előre, aztán hátra a hason.

- óra: féllábon guggolva a másik lábunkat magunk alatt egyenesen tartva forgatjuk.

- lépegetések: ezek meghatározott lépések, de lehet zlés szerinti is.

- ló: mindkét kéz a padlón, a két lábat a kéz alatt forgatjuk.

- elektrik boogie: tulajdonképpen a robotmozgás.

- szinkron: általában két ember végzi a mozgásokat kétfelé osztva.

- padlóvadász: a padlólépésből majdnem kézállásra felugrani, egyet fordulni a levegőben, majd talpra esni.

- six step: ez a stepp the floors-ba kombinált mozgáselem, bármelyik lábbal kezdhető. A lábat oldalra kilökjük, majd előre, aztán begörbítve a másik elé helyezzük, ugyanezt tesszük a másik lábbal is.

- turtie: hasonló a skorpióhoz, csak mind a két kéz a has alatt van, és így kell forogni minél gyorsabban.

- swipe: hasonló a padlóvadászhoz, csak az egyik lábat kinyújtva tartjuk

Flyboy

„Próbáljunk meg együtt játszani“

2001. április 17-20. között Csíkszeredában idén is megrendezésre került az Országos Diákszínjátzó Fesztivál, melyen községünket a Tinikomédiások képviselte Ozsváth Ilona tanárnő vezetésével.

„Hát akkor kezdődjek a játék...!” – ezekkel a szavakkal nyitotta meg a IX. ODIF-ot Balogh László, a Hargita Megyei Kulturális Központ igazgatója. Ezen az országos versenyen 13 csapat képviseltette magát: 11 a versenyen, 2 versenyen kívül. Az ODIF-on résztvevő csapatok a következők:

1. MÁGAMASZK - Márton Áron Gimnázium - Csíkszereda
2. ORBÁN LELKE - Orbán Balázs Gimnázium - Székelykeresztúr
3. TINIKOMÉDIÁSOK - Krasznai Ipari Iskolacsoport - Szilágykraszna
4. É-C PARÓDIÁK - Elméleti Líceum - Szilágysomlyó
5. VITÉZ LELKEK - Tamási Áron Gimnázium - Székelyudvarhely
6. GRIMASZK - Áprily Lajos Líceum - Brassó
7. ABSZOLÚT AMATŐR DIÁKSZÍNJTÁZSÓ CSOPORT - Salamon Ernő Líceum - Gyergyószentmiklós
8. TÖVISHÁT - Szilágycsehi Iskolacsoport - Szilágycseh
9. MADIPÓ - Kölcsey Ferenc Kollégium - Szatmárnémeti
10. KALAMAJKA - Székely Mikó Kollégium - Sepsiszentgyörgy
11. KOLLÉGISTA KOMÉDIÁSOK - Árpád Szakképző Iskola és Gimnázium - Székesfehérvár
12. KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR ISKOLACSOPORT - Kovászna

13. OSONÓ - Sepsiszentgyörgy (e két utóbbi versenyen kívül)
A zsűri tagjai: Lohinszky Lóránd érdemes művész (a zsűri elnöke), Farkas Ibolya, Balázs Éva, Csíky Csengele - színművésznők, Balogh László, a Hargita Megyei Kulturális Központ Igazgatója, magyar szakos tanár, és végül, de nem utolsó sorban a versenyző diákok részéről Grósz Dóra (Székesfehérvár) voltak. A rendezvény szakmai fővédnöke Dr. Béres András egyetemi rektor, illetve társadalmi fővédnöke Zsombori Vilmos, Hargita Megyei Tanácsának elnöke.

Három napig tartott a verseny. A résztvevő csapatoknak egy kötelező feladatot és egy szabadon választott darabot kellett bemutatniuk. Érdekes megoldások születtek, hiszen egy semleges párbeszéd sor alapján kellett játszani egy jelenetet.

A versenyszámokkal párhuzamosan folyt a műhelymunka Kovács Levente dékán úrral, a marosvásárhelyi Színművészeti Akadémiáról. Minden csapatból két diák vett részt ebben a feladatban, és pénteken, 20-án már be is mutatták. Kimerítő munka volt nekik, és a műsorból is nagyon keveset láttak, de amit bemutattak, fergeteges sikerű volt. Láthattuk, mit jelent szakemberrel dolgozni. Olyan kiforrott csapatmunka volt, mintha mindig együtt lettek volna. Tehát, ha veszítettek is a műsorból, rengeteget nyertek a színjátszás területén. Minket pedig igazán elbűvöltek.

A zsűrinek elég nehéz dolga volt, mert mindegyik csapat nagyon ügyes és tehetséges volt. A végeredmény a következő:

I. helyezett: GRIMASZK - Brassó

II. helyezett: MÁGAMASZK - Csíkszereda

III. helyezett: VITÉZ LELKEK - Székelyudvarhely

Nagy meglepetésre a szilágycsehi Tövishát két díjat is magának tudhatott: a közönségdíjat és a zsűri különdíjat is ők vihették haza. A Tinikomédiások díjjal ugyan nem, de tapasztalatokkal tele tért haza, és boldogan készül a következő ODIF-ra, amelyet jövőre Szatmárnémetiben rendeznek meg.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani Ozsváth Ilona tanárnőnek áldozatos munkájáért és Tódor Gábor aligazgató úrnak, akik nem sajnálták szabad idejüket, elkísértek és bátorítottak bennünket.

Vincze Zoltán és a Tinikomédiások

ifj. Cserey Farkas, mint aktív botanikus

Előző cikkemet azzal a gondolattal fejeztem be, hogy Cserey Farkas növénytanai munkássága két irányú volt: fűvészkertek létesítése és fenntartása, valamint botanikai ismeretterjesztés. Ezúttal Cserey Farkasnak a fűvészkertek létesítéséről és fenntartásáról való munkásságát ismertetem.

Széchy Károly a XIX. században így ír Csereyről: „Kertje Erdélyben az első fűvészkert, melyet szenvedéllyel és szakértelemmel gyarapít és kezel.“ Ebben a tekintetben Cserey állandó kapcsolatban állt kora legjelentősebb botanikusával. Cserekapcsolatok révén a hírneves botanikusoktól növénytanai szaporító anyagokat kapott, ezekkel gazdagította kertje fajtállományát.

1807 őszén a jeni botanikus kert igazgatójától „213 féle exotikus plánta magokat tartalmazó szállítmányt kaptam“ – írja Cserey, majd pár hónapra rá a prágai botanikus kert igazgatójától, dr. prof. Newodworsky-tól kapott jelentős számú szaporító anyagot. Később Canal gróf küldeményeképpen Erdélyből származó ércekért és ásványokért cserélt növényi magvakat. Karl Ludwig Wildenow neves német botanikus, a berlini botanikus kert igazgatója is hozzájárult fő partnereként kertje gazdagításához.

1808. június 21-én Cserey így ír Kazinczy Ferencnek: „Ma érkezett Berlinből, Klaproth és Wildenow uraktól egy nagy ferslagom, teli a legritkább melegházbeli plántákkal.“ Cserey, a krasznai amatőr botanikus és a német tudós hosszú éveket tartó gyümölcsöző tudományos kapcsolatainak 1812-ben Wildenow halála vetett véget.

Cserey partnere volt a Brazíliából visszaérkezett Wied-Neueiedy Sándor herceg is, akitől növényeket kapott. Cserey külföldi cserey partnereinek sorában szerepelt Regnault francia botanikus is, aki a krasznai kert állományát a párizsi botanikus kertből származó növényekkel egészítette ki és gazdagította. Közvetítésével Jozephine császárné malmaisoni kertjéből egy Xeranthem-bractheatum példányt kapott (ebben a kertben festette Munkácsi Mihály legszebb természetábrázoló képeit). Regensburgi, ulmi, bécsi és drezdai mag- és növénykereskedőkkel fenntartott kapcsolatai révén szerezte be észak-amerikai, braziliai és dél-olaszországi magvait és növénypalántáit. Nápolyból egykori tisztársai küldtek magvakat és dugványokat.

1816. október 31-én Kazinczy Ferenc Krasznán tett látogatásakor értő szemmel jegyezte fel a kert ritkaságai közül „a gyönyörű virágú észak-amerikai tulipánfát (Liliodendron-tuliphera), a kevély növésű Achiantus-glandulorát, a nagy tövisű Glediciát, a Cantost, dohány nagyságú leveleivel, a Catulpát, az Aeliantus-glaudulost, széles, hosszú leveleivel a Rhust, kisdud leveleivel a Glediciát, nagy tövisével a Sambucus-lacimáta-negrét.“ (Ez utolsóról Cserey így emlékezik: „... ez szép, bokros fa volt, nekem is nagyon tetszett, de elveszett.“)

Cserey gyakorlati gondolkodásának bizonyosságaképpen kertjében jónéhány gazdaságilag hasznosítható növény is díszelgett, mint a selyemhernyó tenyésztésében használatos fehér eperfa (Morus-alba), a rebarbara (Rheum-barbarum), melyet gyógynövényként hasznosítanak, a hársfa (Acer-saccharorum vagy Acar-rubrum). Észak-Amerikában az utóbbinak nem csak a fáját használják különféle szép munkákhoz, dísz tárgyakhoz, hanem kérgéből festékanyagot, nedvéből cukrot és szirupokat készítenek.

(folytatjuk)

Nagy Károly

Egyik szemünk sír...

2001 áprilisában utolsó útjára kísértük:

Bana Katalint, meghalt ápr. 9-én, élt 65 évet
Szigyártó Ágnes, meghalt ápr. 11-én, élt 77 évet
Boros Klárát, meghalt ápr. 16-án, élt 75 évet

Pihenésük legyen csendes.

Ezüton nyilvánítjuk őszinte részvétünket a gyászoló családoknak.

...a másik nevet

2001 áprilisában születtek:

Gecse András és Beáta fia, András ápr. 12-én
Csengettyús Zoltán és Tünde lánya, Tünde ápr. 13-án
Varga Róbert és Éva lánya, Éva Robertina ápr. 23-án
Pap Sándor és Ibolya fia, Viktor Tamás ápr. 28-án

**Boldog, hosszú életet kívánunk az újszülötteknek, szüleiknek
pedig erőt, egészséget a nevelésükhöz!**

2001 áprilisában esküdtek örök hűséget egymásnak:

Dimény Árpád és Nagy Erzsébet ápr. 21-én
Iacob Florian és Papp Éva Erzsébet ápr. 28-án

Hosszú, boldog házasságot kívánunk!

Szóljon a lármafa!

Megújult, zöld lombot öltött az erdő, virágba borult a Hegy, zöldell a mező, a rét. Csak a háborús emlékmű és az 1848-as emlékoszlop várja fakultan, kopottan a gondos gazda segítő kezét. Azét, aki olajos ecsettel felfrissíti, megvédi az időnap előtti pusztulástól. Hiszen tudott dolog, hogy a gondozatlan ház, vagy legyen az akár egy tyúkretrec is, tönkre megy rövid idő alatt.

Az emlékmű faragványja, amely sok hét, sőt hónap munkája, megfelelő gondoskodás nélkül pusztulásra ítélt, pedig az nem egy pár évre készült, de évszázadnál is többre.

Tavaly nyáron és ősz folyamán a választásokkal, a Krasznai Napokkal kapcsolatos gyűléseken minden alkalommal (legalább tízszer) felvettem, hogy az emlékműnek nincsen gazdája, gondozója. Azonban sem az RMDSZ, sem az Alapítvány, sem az egyház vezetősége nem reagált a kérdésre, pedig egy alkalommal Kádár tiszteletes úr is jelen volt. Egyedül Dénes Lukács szólalt meg mindig, mondván, hogy ezt a református egyháznak kellene föl vállalnia, mert ott van a templomkertben. A szó mindannyiszor elreppült, üres pufogatásnak bizonyult.

Az emlékművet ezelőtt három évvel olajoztam le Nagy Károllyal, a Dimény Sándor úr által Magyarországról hozatott szintelen Szilodékkal, amelyből akkor öt liter 6000 forintba került. Ezt akkor Dimény úr ajándékozta. Ez az anyag drága, és nem is váltotta be a hozzáfűződő reményeket. Lakk-szerű anyag és foltokban kopik le a fáról. Ezért áttérünk a székelyek által használt és elég jól bevált olajhoz, a tiszta motorolajhoz, amellyel két-, háromszori olajozás a faragványokat megvédi az idő pusztításától. Egy olajozásra ebből két liter szükséges.

Az 1948-as emlékoszlopnak van gazdája: a Krasznáért Alapítvány. Nagy Istvánnal, az alapítvány elnökével ezt az ügyet többször megtárgyaltam. Tudomásul vette, de olajozásra nem került sor tavaly nyáraleje óta, akkor ugyanis az unokámmal olajoztam le. A könyvtárban járva, tán január hónapban Nagy Klára, Nagy István felesége mutatta is, hogy megvan az olaj. Csak éppen olajozásra nem került sor azóta sem. Az okát nem tudom.

Remélem, hogy ezek a kis közügyek rövidesen megoldódnak, és lesz gondozója a templomkertben lévő faragványoknak. Hátha segít ebben is a LÁRMAFA.

Tisztelettel:

Pálai Ferenc

Az 50. szám után

Szívből fakadó igaz örömmel s a legteljesebb és legőszintébb elismeréssel köszöntöm a Kraszna szerkesztőgárdáját, a közölt írások szerzőit és hűséges olvasóit. Mert nem kicsi dolog, amit csináltak: létrehoztak és fenntartottak nem csekély munka és fáradozás árán, példaadó eltökéltséggel, ügyszeregettel és ragaszkodással egy olyan, havonként megjelenő „kulturális kiadvány“-t, amelyet döntő többségükben falusi értelmiségiek szerkesztettek és írtak – pénzbeli jutalmazás reménye nélkül –, és amelyik februári számával immár az ötödik évebe lépett, s márciusban megérte az 50. szám megjelenését.

Köszöntöm azért is, mert az első szám átlapozása után írt s a Szabadságban közölt ívzöldő cikkemben foglaltakat most, utólag, a jubileumi szám megjelenését követően – és nyilvánvalóan az összes többi ismeretében – nem kell visszavonom. Bizton állíthatom most, miként akkor: a Kraszna színvonalas, tartalmas és változatos sajtóorgánium, igényes és olvasmányos lap, amelyet alaposan át kell majd néznie, aki a község jelenkori történetét, hagyományos népi kultúráját, szellemi életét fel akarja tárni.

Közérdekű tudnivalók, helyi történetek és rendezvények, gyakorlati gazdasági ismeretek, növénytermesztési és állattenyésztési tanácsok, egészségügyi felvilágosítások és javallatok, háztartási gondok megoldását segítő ajánlások, hitéleti és iskolai ügyek, események, illetani-viselkedési intelmek, szórakoztatni kívánó tréfák, viccek, játékos szófacsarintások, rejtvények töltik ki a számok jó részét. Mellettük a krasznai ember önismeretét, jó értelemben vett lokálpatriotizmusát, nemzeti öntudatát, önazonosságát erősítő-fejlesztő – olykor több folytatásban közölt – írások. Mindenekelőtt egy helyi nagyság, a szélesebb körben ismert híres személy, ifj. Cserey Farkas emlékéit idéző cikkekre s még inkább a krasznai szokásoknak, hagyományoknak szentelt közlésekre gondolok: a telek, a lakás külső-belső leírására, a kenderfeldolgozás, népviselet, arató és szüreti ünnep, karácsonyi és újévi szokások ismertetése, helyben keletkezett szólások közreadása. A nemzeti érzület ápolásában rendkívül fontosnak tartom azokat az írásokat, amelyek nagyon sokszor az iskolai oktatás több évtizedes hiányait hivatottak pótolni a jelenhez, a mai olvasóhoz szólóan. Ezeknek egy része a magyar történelem olyan fontos eseményeire és személyiségeire emlékezik, mint az államalapítás és a kereszténység felvétele, Szent István és utódai (ezekkel párhuzamosan a hun-magyar mondkör, a honfoglalás és a kalandozások mondáit elevenítik fel), az erdélyi fejedelmek, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc; a többiek pedig a magyar irodalom nagyjait idézik Tinódi Sebestyéntől Weöres Sándorig.

Kraszna múltjával kapcsolatosan azonban – éppen annak érdekében, hogy az önismeretet ne zavarja egyetlen valótlan tény sem – szóvá kell tennem egy teljességgel megalapozatlan, semmivel sem bizonyítható állítást, illetve annak minden szó nélkül hagyását. Igaz, hogy a kifogásolt szövegrész egy ötödikes lány fogalmazványában olvasható (1997. 7.), feltehetőleg valamely román tanár nem tudományos, csupán érzelmi alapú véleményének spontán vagy sugallt visszakerődzésekként, de mivel senki nem reflektált rá, a gyanútlan, az írott betűt fölöttébb tisztelő olvasó szemében vitathatatlan ténynek tűnhet. Arról az állításról van szó, amely szerint az egyik utca, a Vetye neve „a <<veche>> román szóból ered nem alaptalanul, ugyanis állítólag a legelső telepesekek ezen a részen állapodtak meg“. Szerintem legalább annyi megjegyzést lehetett volna hozzáfűzni, hogy ami csupán állítólagos, az még korántsem megbízható, ráadásul ennek az „állítólag“-nak sem ismert a forrása, s joggal tehető fel a kérdés, hogy az 1090 körül már említett helység hogyan s mikor kapott mégis szláv eredetű elnevezést.

Mit mondhatnék végül? Jó volt, szép volt, hasznos volt az eddigi tevékenység. Csak így tovább az újabb, nem csupán lapszámokban, de évtizedekben is számláló jubilálásokig! Ehhez kívánok mindenkinek egészséget, hosszú életet, megfelelő körülményeket, erőt, töretlen hitet, kellő támogatást!

Szeretettel és tisztelettel

Mitruy Miklós

Főzősarok

„Nem lehet, hogy a káposzta is zsíros legyen, s a szalonna is egész maradjon“
(közmondás)

Rakott tarhonya

1/2 kg tarhonyát olajban szép pirosra sütünk, majd sós vízzel felengedjük, puhára főzzük, míg a levét lefövi. Keményre főzünk három tojást. Egy közepes fej apróra vágott hagymát olajban üvegesre párolunk. Ha minden kész, egy mélyebb tűzálló tálat kikenünk a hagymás olaj részével, ráterítjük a tarhonya felét, rákarikázzuk a főtt tojásokat, erre elterítünk 20 deka karikára vágott kolbászt, ráöntjük a hagymás olaj felét, 1 deci tejfölt. Betakarjuk a tarhonya másik felével, rá a maradék olajos hagymát és még 1 deci tejfölt. Sütőben a tetejét megpirítjuk. Savanyúsággal tálaljuk.

Csopaki rakott metélt

15 deka tehéntúrót burgonyanyomón áttörünk, majd 2 deci tejföllel, 5 deka puha vajjal és 5 deka reszelt sajttal simára keverjük. 10 deka apró kockára vágott sajtot meg 10 deka hasonlóan feldarabolt főtt füstölt húst (ha nincs, párizsit vagy más felvágottat) adjunk hozzá, és ha kell, még sózzuk. 15 deka metélt tésztát (hosszú, 1 cm szélességű laskát) sós vízben pár csepp olajjal kifőzünk, leszűrjük, forró vízzel leöblítjük, jól lecsepegtetjük, majd a túrókrémmel összekeverjük. Zsírozott tűzálló tálba töltjük, felette elterítjük a húsos masszát, tetejét nagyon vékony sajtszeletekkel kirakjuk. Csak annyi időre toljuk a sütőbe, míg a sajt rá nem olvadt, de megpirítani nem szabad. Salátával kínáljuk.

Jó étvágyat kíván

Takács Felícia

Akinek nem inge, ne vegye magára...

Igaz az a megállapítás, hogy a mi falusi világunkba is betört a nyugatias, illetve városias szellem. Hajlamosak vagyunk ezt modernizálódással magyarázni, de ez valójában nem modernizálódás, hanem egyszerűen az elidegenedés és a műveletlenség jele.

Hogy miről is van szó tulajdonképpen? Csupán annyiról, hogy ahogy telik az idő, kezdjük más szemmel nézni a világot, esetleg nem vagyunk képesek lépést tartani a fiataloktól díktált irammal. Mivel lassabban haladunk a „fejlődés“ útján, van időnk elemezgetni a jelenségeket, párhuzamot vonni a mai és az egykori fiatalok viselkedése között. Ilyenkor hangzik aztán el a fiatalokat dühítő „bezzeg az én időmben...“.

Bezzeg az én időmben még nem volt nehéz megkülönböztetni a tanárt a diáktól, akkoriban volt egyenruha, tudni lehetett, ki a diák, ki a tanár. Ma sajnos, az osztályban az az érzésünk, hogy divatbemutatón veszünk részt. Ez nem is lenne olyan nagy baj, ha az öltözködési szokások „fejlődésével“ viselkedni is megtanulnának a fiatalok. Mi például hangosan és előre köszöntünk tanárainknak. Manapság a diákok egyszerűen elfelejtik, hogy „illik“ és „kötelességük“ köszönni, mi több, még csak fel sem figyelnek a tanár közeledtére.

Osztályfőnöki órán lehetőségünk nyílik a tanulók etikai (viselkedési) nevelésére, de sajnos az a heti egy óra igen kevésnek bizonyul. Itt kap jelentőséget a szülők szerepe. A közös érdeket szem előtt tartva kellene a diákokért valamit tenni, irányítani, amíg van kiket. „Addig kell a vesszőt hajlítani, amíg fiatal, mert már később török“. Ha a fiatal olyan lesz, amilyennek a szülő szeretné, és amilyen polgárt a jövő megkövetel és megbecsül, annak nem csupán a tanár örül, arra a szülő is jogosan büszke lehet. A modernség pedig nem jelenti az illemszabályok mellőzését, hanem annak nagymértékű elfogadását és alkalmazását.

Tehát, ne legyünk büszkék arra, hogy nem tudunk viselkedni, hanem inkább takargassuk azt, s próbáljunk ezen a helyzeten változtatni.

Végül egy eléggé elcsépelet közmondással fejezem be eszmefuttatásomat: „Akinek nem inge, ne vegye magára“, de akinek inge, az öltözzön fel végre!“

Bordás Edit

Tanácsi beszámoló

Az áprilisi tanácsülés napirendjén a büntetések közhasznú tevékenységekkel történő betöltése és az elemi csapások idején működő bizottság újraszervezése szerepelt. A 69/1991 sz. törvény 28. cikkelyének értelmében azok a személyek, akik szabálysértésért fizetendő pénzbeli büntetésüket nem tudják kifizetni, közhasznú tevékenységgel is egyenlíthetik büntetésüket. E tevékenységek közé tartoznak: a parkok, utak karbantartása, a falu tisztaságának megőrzése, falurendezési tevékenységek.

A gyűlés bevezető részében Sárca Gabriel mezőgazdasági szaktanácsadó a vetőmag-támogatás feltételeiről tartott beszámolót. Mivel a határozat az őszi vetések után került végleges formába, ezért az őszi vetések támogatása esetében nem szabták feltételként a minősített vetőmag használatát. A tavaszi vetések esetében viszont a legkisebb 1 hektáros terület mellett igazolni kell a vetőmag minősítését és mennyiségét is. A saját termesztésű vetőmagra csak minősítést követően adnának támogatást, a minősítés megszerzése viszont idő- és anyagi feltételek hiányában körülményes.

Az új traktorok vásárlását az állam 55%-os támogatással szeretné elősegíteni. Az érdeklődők a mezőgazdasági tanácsadóknál kaphatnak részletes felvilágosítást.

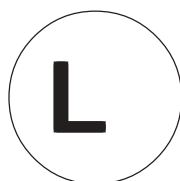
A természeti csapások okozta károk esetén működő bizottság összetétele megegyezik a ragályos állatbetegségek megelőzését és felügyeletét irányító bizottságéval, melynek tagjai: Pop Imre polgármester (elnök), Torma Sándor alpolgármester (titkár), Lazăr Veturia tanácsi titkár, Tódor Gyöngyvér orvosnő, Bikfalvi Endre állatorvos, Imon Iosif iskolaigazgató, Bobină Ilie kórházigazgató, But Florica, az öregotthon igazgatónöve, Sárca Constantin rendőrfőnök, Chirilă Valeria tanácsi főkönyvelő, Chirilă Petre piacfelügyelő, Pap Sándor tervezőmérnök, Nagy Edit postafőnök, Kis Lajos rátoni, Sfârlea Simion hosszúaszói és Pop Ionică mároni tanácsosok.

Az Út- és Hídépítő Igazgatósággal történt egyeztetés után árverésre kerül a Márónba vezető út szélén található jegenyesor, melynek bevételeiből az útjavítás során felmerülő hídjavításokat és telepítéseket szeretnék megoldani. Felmerült új csemeték ültetésének ötlete a kivágott fák helyébe, amit a jelek szerint a gazdák nem szívesen vennének az árnyék miatt.

Végleges határozat született a diszko elköltöztetéséről, melynek árverésre javasolt helye a 952. szám alatti ingatlan, az egykori Ipartársulat Háza. Ugyancsak árverésre kerül a művelődési ház vetítőtermének bérleti használata, a helyiség a kábeltvé központja lesz. A többszöri sikertelen próbálkozás után minden remény szerint rövid időn belül 6 román, 8 magyar és 2 német adóállomás között válogathatnak az igénylők.

Napirendre került a kárt okozó, felügyelet nélkül hagyott állatok utáni büntetési járulék meghatározása. A határozat értelmében az okozott kár mellett a felnőtt szarvasmarha, ló esetében 300.000 lej, fiatal állatok, juh, kecske esetében pedig 100.000 lej a büntetés.

Oláh Miklós

A **Legato** csavaráru és rögzítőelem-kis- és nagykereskedés Krasznán is várja vásárlóit a volt szövetkezeti élelmiszerüzlet helyén nyílt üzletben.

Tavaszi nagytakarítás

Sok tanácsülés és beszélgetés napirendjén, illetve témájaként szerepelt már a falurendezés, a központi tisztaságának és arculatának kérdése. Több sikertelen és félmegoldásos próbálkozás után a falu központja kezd hasonlítani egy rendezett központhoz. A főutca útszélének elegyengetésével nemcsak az utca képe változott, de a vízlevezetés is megoldódott, a betonsáncok kitakarításával pedig szabad utat kapott a lefolyó víz is.

A sok vitát, egymásramutogatást okozó tömbházak körüli helyzetkép is megváltozott, vele együtt a lakók véleménye is, remélhetőleg hozzáállásuk is.

A játszótér megtisztult a falerakkal járó szennétől, eltűntek a gödrök, velük együtt a piaci szekértábor látványa és kellei. A bejáratához telepített sorompó segítségével sikerült elterelni a régi piac helyére a betolakodó szekereket. Eltűnt a szennétároló és szennetéltés a környékről, mivel a háztartási szennétárolása bérelt kukákban történik. A heti rendszeres elszállításal elkerülhető fertőzés, szennetéltés, bosszúság és minden, ami eddig napirenden volt. Ha a lakók komolyan veszik a kezdeményezést és folytatását, vigyáznak a polgármesteri hivatal emberei által ültetett csemetékre, környezetükre, akkor néhány év múlva hálával gondolhatunk vissza mindekre, akik értünk és egy kicsit helyettünk is tettek valamit, amivel nem mindig értettünk maradéktalanul egyet. A község vezetőségének és alkalmazottainak jóvoltából 200 facsmete, többségükben hársfa került elültetésre pótlásként a tömbházak között, illetve a Kraszna két partján lévő árterületen.

A húsvét előtti felhívást követően a falu egész területén érezhető volt a tisztaság, rend iránti odafigyelés. Ha mindez nemcsak alkalmyszerű lesz, és a jó példa követésre talál, akkor mindnyájan büszkék lehetünk nemcsak szűkebb, de tágabb értelemben vett környezetünkre is, arra a falura, melynek lakói és **gazdái** leszünk.

A falurendezés időszakában többször volt tapasztalható, hogy a polgármesterek határozott fellépésére is szükség volt egy-egy kényes helyzet megoldásában. Pop Imre polgármester és Torma Sándor alpolgármester elképzeléseinek és munkájuk kivitelezésében nagy segítséget nyújtottak az alkalmazottak, akik nem kevés erőfeszítéssel igyekeztek eleget tenni a falurendezésben és szépítésben rájuk bízott feladatoknak. Elnézve nap mint nap kitarító munkájukat, csak elismeréssel szólhatok Cseke Árpád, Cseke Miklós, Nagy Miklós, Pap Sándor, Tóth Miklós és Vincze Sándor hozzáállásáról és munkájáról.

Tennivaló még akad bőven, de ha mindenki komolyan veszi azt, akkor a kezdeményezés és az eddigi munka nem volt hiábavaló.

O. M.

• Temetési szolgáltatást vállalom kedvezményes áron, minden temetkezési kellekkel: gyászkocsi, koporsó stb.

CSEKE ANDRÁSNÉ, Csucsai út 746. sz. Telefon: 89/A.

• Eladó tömbházlakás az 556 szám alatt. Érdeklődni lehet NEGREA TRAIAN ny. rendőrfőnöknél az étterem mögötti tömbházban. Telefon: 257.

• A NEVI IMPEX S.R.L. gépkocsik műszaki vizsgáztatásra való előkészítését és a műszaki vizsga ügyintézését vállalja. Érdeklődni a cég székhelyén ifj. Vízaknai Sándornál lehet, Kraszna 230. sz.

Kiadja a PRO CRASNA Alapítvány, Crasna nr. 442.

Főszerkesztő: **Oláh Miklós**. A lapszámot összeállították: Oláh Miklós és Takács Felícia. Számítógépes szerkesztés: Kállai Katica

Szerkesztőség: KRASZNA loc. CRASNA nr.12 jud. SĂLAJ cod. 4742. E-mail: kraszna_ujzag@yahoo.com

Internet: www.kraszna.sphosting.com Honlap szerkesztő: Vékás Albert

Nyomatás: S.C. Color Print S.R.L. 4700 ZALAU str. 22 Decembrie nr. 66. tel/fax: 060-661752.

A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek, azok nem mindig tükrözik a szerkesztőség véleményét is.